

Jaarverslag 2020 van de Stichting tot Instandhouding van de Historische Begraafplaats Groenesteeg,

Algemeen

Zoals voor iedereen was het ook voor onze stichting een bijzonder jaar vanwege de corona pandemie. Vanaf begin maart konden de gebruikelijke activiteiten geen doorgang meer vinden. Toch zijn wij niet bij de pakken neer gaan zitten, maar hebben de rest van het jaar gebruikt voor andere initiatieven: er is er digitale rondleiding gemaakt en een aantal verbeteringen in de aula en de berging is gerealiseerd. Verder constateren we met genoegen dat er - door de coronaperikelen - nog nooit zoveel als dit jaar door wandelaars gebruik is gemaakt om een rondje over de begraafplaats te maken.

Bestuurlijke zaken

- Het bestuur is dit jaar uitgebreid met Greetje van Rees - van der Hout en bestond uit: Lodewijk Kallenberg (voorzitter), Hein van Woerden (secretaris), Fluus van Cleef (penningmeester), Anneke Jesse, Matthijs Snouck Hurgronje, Rob van Marwijk en Greetje van Rees - van der Hout (leden). Het bestuur vergaderde maandelijks, de eerste twee maanden zoals gebruikelijk in de aula, daarna meestal per e-mail en telefoon.
- De financiële positie van de Stichting is gezond.
- Aan het einde van het verslagjaar telde de Stichting 115 donateurs voor het leven (eenmalige bijdrage) en 120 donateurs die jaarlijks een bijdrage geven. Het totaal aantal donateurs is de laatste jaren min of meer stabiel ongeveer 235.

Rondleidingen en lezingen

- 12 januari: Lezing *Architect H.J. Jesse* door Anneke Jesse.
- 2 februari: Rondleiding *Burgemeesters, apothekers en kunstenaars*.
- 8 maart: Rondleiding *Vrouwen op Groenesteeg*.

Na maart was het niet meer mogelijk om activiteiten te organiseren. Wel is er een digitale rondleiding gemaakt met van alles over deze 'oase van rust': natuur, funeraire symbolen en een kort stukje over ieder van de twintig bekende personen, langs wier graven de route gaat. Deze digitale rondleiding is te downloaden via www.begraafplaatsgroenesteeg.nl.

Lezing Anneke Jesse in een volle aula

Verbeteringen in aula en berghok

Dit jaar is een aantal verbeteringen aangebracht in de aula en het berghok, namelijk:

- Nieuwe vergadertafels, stoelen en bergkasten: deze konden we gratis overnemen van de gemeente Leiden, die na de verbouwing van het stadhuis nieuw meubilair krijgt.
- Nieuw onderhoudsmateriaal voor de Groenploeg: de nieuwe spullen zijn gesponsord door de Business Club Leiden, waarvoor veel dank!
- Een achteruitgang in het berghok, zodat de Groenploeg niet meer met kruiwagens, bezems e.d. over de vrij nieuwe vloerbedekking van de aula hoeft. Dit is betaald uit onze eigen middelen.
- Nieuwe keukenblokken zijn ons toegezegd door de firma Barthen Keuken Design: ook aan deze firma zijn wij veel dank verschuldigd. De keukenblokken zullen in januari 2021 worden gemonteerd.

Nieuw vergadermeubilair

Nieuwe buitendeur

Onderhoud

De Stichting heeft een groep van ongeveer vijftien enthousiaste groenvrijwilligers die de natuur op de begraafplaats verzorgen en klein onderhoud plegen. Onder leiding van Anneke Jesse werken deze vrijwilligers in principe iedere dinsdagochtend op de begraafplaats. Vanwege corona stond dit onderhoud dit jaar vaak op een laag pitje, maar wanneer dit mogelijk was werd het onderhoud wel (coronaproof) uitgevoerd.

Onderzoek

Een achttal vrijwilligers doet onderzoek naar personen, die op Groenesteeg zijn begraven. Het resultaat is te vinden op de website www.begraafplaatsgroenesteeg.nl in de rubriek 'Nader belichte personen'. Hier zijn zo'n honderdtwintig verhalen te vinden, waarvan de volgende dertig in 2020 werden geschreven.

- Willem Frederik Reinier Suringar: *Botanicus en kweker van bijzondere cactussen.*
- Jacobus Hartevelt: *Directeur van een Leidse distilleerderij.*
- Willem Pleyte: *Directeur van het Rijksmuseum van Oudheden.*
- Hendrik Barend Greven: *Hoogleraar Staatshuishoudkunde; medeoprichter Leids Volkshuis.*
- Steven ten Cate: *Student, omgekomen bij een scheepvaartongeluk.*
- Willem Hendrik de Vriese: *Hoogleraar Botanie; directeur Leidse Hortus.*
- Frans de Stoppelaar: *Directeur uitgeverij Brill.*
- Caspar Georg Carl Reinwardt: *Hoogleraar Botanie; directeur Leidse Hortus.*
- Cornelis Pruys van der Hoeven: *Hoogleraar Geneeskunde.*
- Heinrich Witte: *Hortulanus.*
- Gerlach Marinus Kruijmel: *Huisarts.*
- Willem Marinus Stephanus Junius: *Huisarts.*

- Cornelis Willem Hendrik van Kaathoven: *Huisarts en stadsgeneesheer.*
- Herman Fangman: *Predikant.*
- Rinse Koopmans van Boekeren: *Predikant en schrijver.*
- Johannes Eusebius Voet van Campen: *Predikant.*
- Pieter Los: *Van boekhandelaar tot predikant.*
- Willem den Hengst: *De 'bekeerde' dominee.*
- Jacobus Ludovicus Cornet: *Kunstschilder en tekenaar.*
- Gijsbertus van Reenen: *Van glasschilder tot predikant.*
- Willem de Wit: *Van timmerman tot predikant.*
- Elie François van Dissel: *Civiel ingenieur bij de Spoorwegen en Rijnland.*
- John Bake: *Een reislustige Classicus.*
- Huibert Burgersdijk: *Graanhandelaar en grutter.*
- Sijbrandus Johannes Fockema Andreae: *Hoogleraar rechtsgeleerdheid.*
- Jan Cornelis Kluyver: *Hoogleraar Wiskunde.*
- David Bierens de Haan: *Hoogleraar Wiskunde.*
- Pieter Otto Chijs: *Numismatist en directeur Prentenkabinet.*
- Johan Willem van Doorninck: *Paardenliefhebber en landheer Groot Spriel.*
- Gottlieb Salomon: *Stadsvroedmeester.*

Website

Het aantal bezoekers van onze website vertoont een grote groei: in 2020 waren er 16.193 bezoekers die 30.294 pagina's bezochten. Vorig jaar waren deze aantallen 7.946 resp. 14.327, dus meer dan een verdubbeling.

Overige zaken

Bijzondere bomen toegelicht

De begraafplaats Groenesteeg maakt deel uit van het Singelpark. Een aantal speciale bomen op de route van het Singelpark, waaronder een zevental op de begraafplaats Groenesteeg, zijn dit jaar voorzien van een bordje met een beschrijving van deze bomen.

De bruine beuk uit 1882

Bordje met toelichting

Lakenpark

In 2020 is begonnen met het herinrichten van het Lakenplein en de transitie van plein naar park. Namens het bestuur van de begraafplaats zijn Anneke Jesse en Matthijs Snouck Hurgronje hierbij betrokken. De verwachting is dat de werkzaamheden voor het nieuwe Lakenpark in april 2021 worden afgerond.

TV-opnames

Dit jaar zijn opnamen gemaakt op de begraafplaats voor twee TV-programma's, beide voor NPO1: de opname voor *Vroege vogels* is in december 2020 uitgezonden, die van het programma van Wieteke van Zeil worden in maart 2021 uitgezonden.

Herdenkingen:

Dit jaar zijn wij betrokken geweest bij twee herdenkingen:

- Op 24 januari 2020 werd herdacht dat de verzetsstrijder Irawan Soejono 100 jaar geleden werd geboren. Op de Boommarkt, waar hij op 13 januari 1945 werd doodgeschoten door de Duitsers, was een kleine ceremonie, waarna bloemen zijn gelegd op het graf, waar hij destijds ter aarde werd besteld. De bijeenkomst werd bijgewoond door onder andere de ambassadeur van Indonesië, de heer I Gusti Agung Wesaka Pujal, Iwan Faiman en de zanger van 'Doe Maar' Ernst Jansz. Faiman en Jansz zijn beiden zonen van verzetsstrijders van Indonesische afkomst.

V.l.n.r.: Ernst Jansz, Iwan Faiman en de ambassadeur I Gusti Agung Wesaka Pujal

- Op 9 augustus 2020 was de tweehonderdste geboortedag van de Neerlandicus Matthias de Vries, de grondlegger van het Woordenboek der Nederlandse Taal. Na een (digitale) lezing door prof. dr. P.G.J. van Sterkenburg zijn er bloemen op zijn graf gelegd.

Podcast over Irawan Soejono

In samenwerking met de Historische Vereniging Oud Leiden, is dit jaar een aantal podcasts gemaakt. Een ervan gaat over Irawan Soejono, de verzetsstrijder die op de begraafplaats Groenesteeg werd begraven. Deze podcast van ongeveer 30 minuten is te beluisteren op <https://anchor.fm/leidseschatten>.

Vrijwilligers

Onze activiteiten voor de begraafplaats zijn slechts mogelijk dankzij de grote inzet van vele, ongeveer dertig, vrijwilligers. Een van hen, Toke Krak, is helaas in mei van dit jaar overleden. Toke is vanaf 2013 als groenvrijwilligster, rondleidster en gastvrouw actief geweest. Wij zijn haar zeer dankbaar voor al het werk wat zij voor de heeft verricht.

Toke Krak